

Bruxelles, den 30. juni 2023
(OR. en)

11129/23

ECOFIN 656
UEM 190
SOC 482
EMPL 333
COMPET 677
ENV 756
EDUC 269
RECH 301
ENER 392
JAI 902
GENDER 133
ANTIDISCRIM 127
JEUN 171
SAN 408

NOTE

---

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanters Komité/Rådet
Tidl. dok. nr.:	9822/1/23 REV 1
Komm. dok. nr.:	COM(2023) 601 final
Vedr.:	RÅDETS HENSTILLING om Belgiens nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2023

Hermed følger til delegationerne ovennævnte udkast til Rådets henstilling som drøftet af Rådet og Det Europæiske Råd på grundlag af Kommissionens henstilling COM(2023) 601 final.

RÅDETS HENSTILLING

af ...

om Belgiens nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

---

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

som tager følgende i betragtning:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241², der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten ("faciliteten"), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager faciliteten til den økonomiske og inklusive genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige og vækstfremmende reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af faciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

---

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som er centreret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011³ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Belgien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer. Det er som sådan ikke nødvendigt med en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Belgiens udkast til budgetplan for 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet og et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023, der analyserer gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet⁴ ("henstillingen om euroområdet fra 2023") den 16. maj 2023 og den fælles rapport om beskæftigelsen den 13. marts 2023.
- (3) Selv om Unionens økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. Unionen står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge Unionens konkurrenceevne og produktivitet.

---

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁴ Rådets henstilling af 16. maj 2023 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C 180 af 23.5.2023, s. 1).

- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder" ("industriplanen for den grønne pagt"). Målet med industriplanen for den grønne pagt er at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har også til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge Unionens produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå Unionens ambitiøse klimamål, og at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Industriplanen for den grønne pagt er baseret på fire søjler: forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en yderligere meddelelse med titlen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030", der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter, der har til formål aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på Unionens og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.
- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

- (6) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435⁵ ("REPowerEU-forordningen"), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringsskapaciteten og energieffektiviteten. REPowerEU-forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. Disse reformer og investeringer vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.

---

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024 ("meddelelsen af 8. marts 2023"). Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde, og opfordrede medlemsstaterne til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer for 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at traktatens referenceværdi på 3 % af bruttonationalproduktet (BNP) overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede også medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i højere grad målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen anførte, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres. De finanspolitiske henstillinger ville desuden som foreslået i Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU blive formuleret på grundlag af de primære nettoudgifter. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat beskytter nationalt finansierede investeringer og sørger for at anvende midlerne fra faciliteten og andre EU-midler effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

- (8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i Unionen. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. I sine forslag sigter Kommissionen mod at øge nationalt ejerskab, forenkle rammen og i højere grad fokusere på den mellemlange bane, i kombination med en stærkere og mere sammenhængende håndhævelse. Ifølge Rådets konklusioner af 14. marts 2023 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU er det hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.
- (9) Den 30. april 2021 indgav Belgien sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til nævnte forordning. Den 13. juli 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Belgiens genopretnings- og resiliensplan⁶. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Belgien på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

---

⁶ ST 10161/21 INIT, ST 10161/21 ADD 1.

- (10) Den 30. april 2023 indgav Belgien sit nationale reformprogram for 2023 og sit stabilitetsprogram for 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram for 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Belgiens halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Belgien 2023. Heri foretages der en vurdering af Belgiens fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Belgiens gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Belgiens fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.
- (12) Ifølge data valideret af Eurostat faldt Belgiens offentlige underskud fra 5,5 % af BNP i 2021 til 3,9 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 109,1 % af BNP ved udgangen af 2021 til 105,1 % ved udgangen af 2022. Den 24. maj 2023 udsendte Kommissionen en rapport i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3. I rapporten redegøres der for budgetsituationen i Belgien, eftersom landets offentlige underskud i 2022 oversteg traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. I rapporten blev det konkluderet, at underskudskriteriet ikke var opfyldt. Kommissionen foreslog i overensstemmelse med sin meddelelse af 8. marts 2023 ikke at indlede nye procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i foråret 2023. Kommissionen påpegede efterfølgende, at den vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023. Belgien bør tage hensyn til dette ved gennemførelsen af sit budget for 2023 og udarbejdelsen af sit udkast til budgetplan for 2024.

- (13) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede sådanne finanspolitiske indtægtsreducerende foranstaltninger en nedsættelse af punktafgifterne på benzin og en nedsættelse af moms på el- og gaskontrakter til boliger; de finanspolitiske udgiftsforøgende foranstaltninger omfattede udvidelse af anvendelsesområdet for den sociale takst for elektricitet og naturgas, der gælder for sårbare husholdninger, generelle overførsler af indkomst til husholdninger direkte via deres gas- og elregninger ("energipakken"), øremærkede engangsoverførsler (for husholdninger, der anvender fyringsolie, propan eller brændselspiller) og direkte støtte til virksomheder, der står over for stigende energiomkostninger. Omkostningerne ved disse foranstaltninger blev delvis opvejet af nye afgifter på energiproducenters og -leverandørers ekstraordinære fortjeneste, navnlig i el- og oliesektoren. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til 0,9 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetomkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger til midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen til 0,5 % af BNP i 2022 fra 3 % i 2021.
- (14) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Belgien⁷ i 2022 skulle udnytte faciliteten med henblik på at finansiere yderligere investeringer til støtte for genopretningen og føre en forsigtig finanspolitik. Desuden henstillede Rådet, at Belgien skulle opretholde nationalt finansierede investeringer.

---

⁷ Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 1).

(15) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs⁸ i 2022 understøttende svarende til -2 % af BNP. I overensstemmelse med Rådets henstilling fortsatte Belgien med at støtte genopretningen med investeringer, der skal finansieres ved hjælp af faciliteten. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløb sig til 0,2 % af BNP i 2022 (0,2 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer indebar et neutralt bidrag til finanspolitikken⁹. Belgien opretholdt således de nationalt finansierede investeringer som henstillet af Rådet. Samtidig bidrog væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) ekspansivt med 1,9 procentpoint til finanspolitikken. Dette betydelige ekspansive bidrag omfattede den yderligere virkning af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet til afhjælpning af de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne (yderligere nettobudgetomkostninger på 0,8 % af BNP i forhold til 2021), samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (0,1 % af BNP). Samtidig bidrog de stigende løbende udgifter, navnlig som følge af den automatiske indeksering af sociale ydelser og lønninger i den offentlige sektor og andre strukturelt stigende løbende udgifter, som navnlig afspejler befolkningens aldring, også til væksten i de primære løbende nettoudgifter. Dette betydelige ekspansive bidrag fra nationalt finansierede løbende udgifter skyldtes derfor kun delvist foranstaltningerne til afhjælpning af de økonomiske og sociale følger af stigningen i energipriserne samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine. Belgien har derfor ikke i tilstrækkelig grad begrænset væksten i de nationalt finansierede løbende udgifter.

---

⁸ Den finanspolitiske kurs bestemmes som ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nøjforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, mens udgifter finansieret med ikke tilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra faciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i tekstboks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

⁹ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter indebar et neutralt bidrag på 0 procentpoint af BNP.

- (16) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet for 2023, er i tråd med Kommissionens forårsprognose 2023 for 2023 og derefter. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 1 % i 2023 og 1,7 % i 2024. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ventes derimod en realvækst i BNP på 1,2 % i 2023 og 1,4 % i 2024.
- (17) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventer regeringen, at det offentlige underskud vil stige til 5,1 % af BNP i 2023. Stigningen i 2023 skyldes hovedsagelig stigende varige løbende udgifter, navnlig som følge af den automatiske indeksering af sociale ydelser og lønninger i den offentlige sektor samt befolkningens aldring, den budgetmæssige virkning af et midlertidigt fald i virksomhedernes sociale bidrag i første halvdel af 2023 og en underskudsforøgende reform af beskatningen af energiprodukter til boliger. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 ventes den offentlige gældskvote at stige fra 105,1 % ved udgangen af 2022 til 106,7 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 5 % af BNP i 2023. Dette er i overensstemmelse med underskuddet ifølge stabilitetsprogrammet for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den offentlige gældskvote at være en smule lavere ved udgangen af 2023, nemlig 106 %. Forskellen skyldes, at der i Kommissionens forårsprognose 2023 forventes et noget højere nominelt BNP i 2023.

(18) Den offentlige saldo i 2023 ventes fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. Det drejer sig om foranstaltninger fra 2022, der er forlænget, navnlig en nedsættelse af punktafgifterne på benzin, som ophørte den 31. marts 2023, en nedsættelse af momsens på el- og gaskontrakter til boliger, en udvidelse af anvendelsesområdet for den sociale takst for energiprodukter, energipakken, øremærkede engangsoverførsler (for husholdninger, der anvender andre opvarmingskilder end gas og el) og direkte støtte til virksomheder, der står over for stigende energiomkostninger. Omkostningerne ved disse foranstaltninger opvejes fortsat delvis af afgifter på energileverandørernes ekstraordinære fortjeneste, navnlig afgifter i el- og oliesektoren, der har været gældende siden 2022, og af en afgift i 2023 på en international transmissionssystemoperatør for gas (Fluxys). Når disse indtægter tages i betragtning, forventes nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at ligge på 0,4 % af BNP i 2023¹⁰. De fleste foranstaltninger i 2023 synes ikke at være rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder, selv om mange af dem bevarer prissignalet som middel til at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås størrelsen af de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af efterlevelsen af Rådets henstilling af 12. juli 2022¹¹, i Kommissionens forårsprognose 2023 til 0,1 % af BNP i 2023 (sammenlignet med 0,2 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine forventes at forblive stabile i forhold til 2022. Endelig forventes en positiv indvirkning på den offentlige saldo i 2023 fra udfasningen af de midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, som er anslået til 0,5 % af BNP.

---

¹⁰ Disse tal angiver de årlige budgetomkostninger ved sådanne foranstaltninger, inkl. løbende indtægter og udgifter samt, hvis det er relevant, investeringsforanstaltninger.

¹¹ Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Belgiens nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 1).

- (19) I sin henstilling af 12. juli 2022 henstillede Rådet, at Belgien i 2023 skulle føre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter til under den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt¹², under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for energiprisstigningerne, og til personer på flugt fra Ukraine. Samtidig bør Belgien være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Belgien at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler.

---

¹² På grundlag af Kommissionens forårsprognose 2023 anslås den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år) i Belgien nominelt til 5,4 %.

(20) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være ekspansiv (-1,1 % af BNP) i en situation med høj inflation. Dette følger en ekspansiv finanspolitisk kurs i 2022 (-2 % af BNP). Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) ventes i 2023 at indebære et ekspansivt bidrag på 0,7 % af BNP til finanspolitikken. Dette omfatter de reducerede omkostninger til målrettede støtteforanstaltninger for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, med 0,1 % af BNP. Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter, der overstiger den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt, skyldes derfor ikke den målrettede støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Den ekspansive vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) skyldes også permanente stigninger i lønningerne i den offentlige sektor og de sociale ydelser (som følge af indekseringen af sådanne lønninger og ydelser), strukturelt stigende løbende udgifter som følge af befolkningens aldring, en reform af beskatningen af energikontrakter til boliger og et midlertidigt fald i virksomhedernes sociale bidrag i første halvdel af 2023. Alt i alt er den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler forventes at beløbe sig til 0,3 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer forventes at yde et ekspansivt bidrag til finanspolitikken på 0,1 procentpoint¹³. Belgien planlægger derfor at finansiere yderligere investeringer gennem faciliteten og andre EU-midler, og landet planlægger også at fastholde nationalt finansierede investeringer. Belgien har til hensigt at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, såsom investeringsprojekter inden for renovering af bygninger, bæredygtig mobilitet og dekarbonisering af energisektoren, og vigtige investeringer for at fremskynde den digitale omstilling, herunder digitalisering af den offentlige forvaltning, fremme af digital inklusion og styrkelse af cybersikkerheden, som finansieres af faciliteten og andre EU-midler.

---

¹³ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

- (21) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes det offentlige underskud at falde til 4,2 % af BNP i 2024. Faldet i 2024 afspejler også afviklingen af midlertidige støtteforanstaltninger, der blev truffet på baggrund af de stigende energipriser. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes den offentlige gældskvotestige til 107,1 % ved udgangen af 2024. På grundlag af politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud på 4,7 % af BNP i 2024. Dette er højere end det underskud, der forventes i stabilitetsprogrammet for 2023, hovedsagelig som følge af underskudsreducerende foranstaltninger, der endnu ikke er anført i stabilitetsprogrammet for 2023, og som beløber sig til 0,2 % af BNP (og derfor ikke er taget i betragtning i Kommissionens forårsprognose 2023), og en mindre gunstig fremskrivning af de offentlige indtægter, navnlig hvad angår selskabsskatten. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der en lignende offentlig gældskvotestige på 107,3 % ved udgangen af 2024.
- (22) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 skal alle energistøtteforanstaltninger udfases i 2024. Kommissionen forventer i øjeblikket ligeledes en fuldstændig udfasning af energistøtteforanstaltninger i 2024. Denne forventning er baseret på antagelsen om, at der ikke sker nye stigninger i energipriserne.

- (23) Ifølge forordning (EF) nr. 1466/97 skal der ske en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo i retning af den mellemfristede budgetmålsætning med 0,5 % af BNP som benchmark¹⁴. Under hensyntagen til den finanspolitiske holdbarhed og behovet for at nedbringe underskuddet til under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP, vil en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,7 % af BNP for 2024 være hensigtsmæssig ifølge Kommissionen. For at sikre en sådan forbedring, og i overensstemmelse med Kommissionens metode, bør væksten i de nationalt finansierede primære nettoudgifter¹⁵ i 2024 ikke overstige 2 %, som det fremgår af henstillingen. Samtidig bør de resterende energistøtteforanstaltninger (som Kommissionen i øjeblikket anslår til 0,4 % af BNP i 2023) udfases, såfremt udviklingen på energimarkedet tillader det, og idet der startes med de mindst målrettede foranstaltninger, og de deraf følgende besparelser bør anvendes til at nedbringe det offentlige underskud. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 er væksten i nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter i 2023 ydermere ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Hvis dette bekræftes, bør der tilstræbes en lavere vækst i de primære nettoudgifter i 2024.
- (24) Under antagelse af en uændret politik vil de nationalt finansierede primære nettoudgifter ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 stige med 2,7 % i 2024, hvilket er over den anbefalede vækstrate.

---

¹⁴ Ifølge artikel 5 i forordning (EF) nr. 1466/97 kræves også en tilpasning på mere end 0,5 % af BNP for medlemsstater med en offentlig gæld på over 60 % af BNP eller med mere udtalte risici for gældsholdbarheden.

¹⁵ Ved primære nettoudgifter forstås nationalt finansierede udgifter eksklusive diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

- (25) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes de offentlige investeringer at stige fra 2,9 % af BNP i 2023 til 3,1 % af BNP i 2024. De højere investeringer afspejler højere nationalt finansierede investeringer og investeringer, der finansieres af Unionen, navnlig gennem faciliteten. I stabilitetsprogrammet for 2023 henvises der til reformer og investeringer, der forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse reformer og investeringer omfatter en planlagt finanspolitisk reform af skatte- og socialsikringssystemet, der har til formål at øge beskæftigelsen og den økonomiske aktivitet og dermed fremme de offentlige financers holdbarhed, samt en pensionsreform (som fastsat i genopretnings- og resiliensplanen) med henblik på at forbedre pensionssystemets finansielle holdbarhed. Genopretnings- og resiliensplanen har desuden til formål at øge indsatsen for at styrke de offentlige investeringer med henblik på at fremskynde den grønne og den digitale omstilling, herunder gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (26) Stabilitetsprogrammet for 2023 udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventes det offentlige underskud at falde til 3,3 % af BNP i 2025 og til 2,9 % i 2026. Det offentlige underskud ventes således at falde til under 3 % af BNP i 2026. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 ventes den offentlige gældskvote at stige fra 107,1 % ved udgangen af 2024 til 107,8 % ved udgangen af 2026.

(27) Belgien står over for betydelige udfordringer med hensyn til den finanspolitiske holdbarhed. Disse udfordringer hænger sammen med både den høje offentlige gæld og den forværring af de aldersrelaterede udgifters indvirkning på de offentlige finanser, der i lyset af den hastigt aldrende befolkning kan forventes ved en uændret politik. Ifølge Kommissionens rapport om befolkningens aldring fra 2021 forventes der en stigning i de aldersrelaterede udgifter på 3,6 procentpoint af BNP i 2040 og 5,4 procentpoint af BNP i 2070, hovedsagelig som følge af udgifter til pension og langtidspleje. Det forventes, at pensionsudgifterne stiger med 3 procentpoint af BNP i perioden 2019-2070 sammenlignet med gennemsnitligt 0,1 procentpoint af BNP i euroområdet. For Belgiens vedkommende vil størstedelen af den forventede stigning allerede finde sted frem til 2040, hvor pensionsudgifterne forventes at være steget med 2,7 procentpoint af BNP til 14,9 % af BNP. Belgiens genopretnings- og resiliensplan omfatter en pensionsreform, der skal bidrage til at tackle denne udfordring, sammen med andre mål såsom forbedring af systemets sociale bæredygtighed, incitamenter til efter at have opfyldt betingelserne for tidlig pensionering at forblive aktiv på arbejdsmarkedet samt sikring af større konvergens mellem og inden for pensionssystemerne. I 2019 udgjorde de offentlige udgifter til langtidspleje 2,2 % af BNP (EU-gennemsnit: 1,7 %), hvorved Belgien var et af de EU-lande, der havde de højeste udgifter til langtidspleje. Det forventes, at udgifterne til langtidspleje i referencescenariet stiger yderligere til 4,3 % af BNP i 2070. I de mest negative scenarier kan disse omkostninger imidlertid stige til 6,0 % af BNP¹⁶. Der er tegn på en mulig overdreven anvendelse af institutionspleje og unødigt eller for tidlig institutionsanbringelse af ældre. De foreliggende oplysninger tyder på, at antallet af ældre, der anbringes unødigt eller i det mindste for tidligt på en institution, fortsat er højt, selv om det har været faldende i løbet af det seneste årti. Det fremgik navnlig af oplysningerne, at andelen af berørte personer var høj i Bruxelles og Vallonien. De føderale enheder, som i 2019 fik overdraget ansvaret for langtidspleje, har iværksat reformer for at fremme en omkostningseffektiv anvendelse af de forskellige plejemiljøer, navnlig for at undgå og udskyde unødigt eller for tidlig institutionsanbringelse. De fokuserer imidlertid ikke i tilstrækkelig grad på at tackle udfordringen med hensyn til den finanspolitiske holdbarhed.

---

¹⁶ Europa-Kommissionen: "Rapport om befolkningens aldring 2021". Belgiens udgifter til langtidspleje forventes at nå op på 6 % af BNP i et scenario med omkostningskonvergens og i et scenario med omkostnings- og dækningskonvergens.

(28) På trods af nylige reformer ligger skattekilen (bidrag til social sikring og beskatning af arbejdsindkomst) i Belgien fortsat et godt stykke over EU-gennemsnittet på alle lønniveauer, undtagen for meget lavtlønnede (50 % af gennemsnittet), hvilket kan skabe incitamenter til at undlade at tage arbejde. Der er indført visse foranstaltninger for at øge nettoindkomsten for lavtlønnede, f.eks. en arbejdsbonus (i Flandern) og arbejdsbetingede ydelser til langtidsledige eller til interregional mobilitet (på føderalt plan). Disse foranstaltninger øger imidlertid også den høje marginalsattesats for lavtlønnede ("lavtlønsfælden"), hvilket kan hæmme investeringer i livslang læring samt øge antallet af udførte arbejdstimer. Arbejdsløshedsunderstøttelsen er tidsbegrænset og er indtægtsafhængig for langtidsledige. Desuden er flere sociale ydelser i form af andet end kontanter knyttet til ydelsesmodtagernes beskæftigelsesmæssige status, hvilket kan bidrage til eksisterende inaktivitets-, arbejdsløsheds- og lavtlønsfælder. En omfattende gennemgang af socialsikringssystemet vil forbedre gennemsigtigheden med hensyn til incitamenter til at arbejde og kan bidrage til at øge aktiveringstiltagenes effektivitet.

(29) Den omfattende brug af skatteudgifter, til dels for at opveje for de høje skattesatser, skaber ineffektivitet og har tendens til at begunstige visse typer vederlag og udgifter. Det fører til økonomiske, sociale og miljømæssige forvridninger. Særlige ordninger såsom spisekuponer, tilskud til transport mellem hjem og arbejdsplads eller kildeskattefritagelse for overarbejde, forsknings-og udviklingsarbejde og natarbejde/skifteholdsarbejde er kostbare for budgettet og har vist sig at skabe ineffektivitet. Visse fradrag i den personlige indkomstskat (f.eks. fradrag for servicekuponer) er i uforholdsmæssig grad til gavn for højtlønnede. Der findes stadig skatteincitamerter til investeringer i fast ejendom på føderalt plan (matrikelværdier, der undervurderer de faktiske lejeindtægter, rentefradrag for lån i sekundære boliger) og på regionalt plan ("chèque-habitat" i Vallonien). Disse skatteincitamerter forvrider ressourcefordelingen og fører muligvis til skatterelaterede, uforholdsmæssigt store investeringer i bestemte typer aktiver. Omfanget af skatterelaterede subsidier, der er skadelige for miljøet, er tiltaget. Nedsættelsen af momsatsen på el- og gaskontrakter til boliger udgør en støtte for husholdningerne, men favoriserer også på lang sigt fossile brændstoffer og modvirker yderligere diversificering og energibesparelser. Set i lyset af den stigende trafikbelastning og luftforurening synes transportafgifter og forureningsafgifter stadig ikke at være anvendt i tilstrækkelig grad. Hvis den bredere skattereform, som regeringen planlægger at indfase fra 2024, vedtages og gennemføres, forventes det at mindske skattebyrden på arbejde og mindske nogle af forvridningerne.

- (30) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Belgien er i gang med at gennemføre sin genopretnings- og resiliensplan, dog med tiltagende risiko for forsinkelser. Belgien har endnu ikke indgivet en betalingsanmodning. Der er behov for en effektiv forvaltning for at muliggøre en hurtig og stabil gennemførelse. Genopretnings- og resiliensplanen forventes at blive revideret i 2023, bl.a. med et REPowerEU-kapitel, samtidig med at der tages hensyn til nedjusteringen af den maksimale tildeling af tilskud fra faciliteten til Belgien. Den hurtige medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Belgiens strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. I overensstemmelse med artikel 14, stk. 6, i forordning (EU) 2021/241 tilkendegav Belgien den 31. marts 2023, at det havde til hensigt at anmode om 1 024 900 000 EUR i form af yderligere lånestøtte under faciliteten. Det er fortsat vigtigt systematisk og på en effektiv måde at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over denne plan, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.
- (31) Kommissionen godkendte alle Belgiens programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022 med undtagelse af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling for hovedstadsregionen Bruxelles, som blev vedtaget i 2023. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Belgien.

(32) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og programmerne vedrørende samhørighedspolitikken adresserer, står Belgien også over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med arbejdsmarkedet, uddannelsessystemet, energipolitikken og den grønne omstilling. Andelen af ledige stillinger i Belgien er i øjeblikket en af de højeste i Unionen, og arbejdsgiverne har stadig vanskeligere ved at finde medarbejdere med de rette færdigheder. Der er imidlertid betydelige regionale forskelle i arbejdsmarkedsdeltagelsen. Der er stor mangel på arbejdskraft inden for både lavt- og højt kvalificerede erhverv, idet der er mangel på arbejdskraft i flere sektorer, herunder informations- og kommunikationsteknologi, faglige, tekniske og videnskabelige job, hotel- og restauration samt sundhedspleje. Antallet af færdiguddannede, navnlig kvinder, inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) er fortsat lavt, og deres andel øges kun langsomt til trods for særlige STEM-handlingsplaner. De manglende match mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer kan også forklares ved den lave deltagelse i voksenuddannelse. De nuværende incitament til voksenuddannelse når muligvis ikke ud til de lavtuddannede, for hvem opkvalificering kan give bedre beskæftigelsesmuligheder. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. Afhjælpning af mangel på arbejdskraft og manglende match mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer er en vigtig løftestang for at håndtere den digitale omstilling og muliggøre den grønne omstilling samt for at nå Unionens overordnede mål for 2030 vedrørende beskæftigelse og færdigheder.

- (33) Ud over at mindske incitamenterne i skatte- og socialsikringssystemet til at undlade at tage arbejde kan mere effektive og målrettede aktiveringstiltag bidrage til at frigøre det store uudnyttede arbejdskraftpotentiale og afhjælpe den voksende mangel på arbejdskraft og færdigheder. Dårligt stillede grupper, herunder personer med et lavt uddannelsesniveau, migrantbaggrund eller handicap, er mindre velintegrerede på arbejdsmarkedet. Den gennemsnitlige overgangsrate fra at være arbejdsløs eller stå uden for arbejdsstyrken til at være i beskæftigelse er lav. Dette tyder på, at der stadig er mulighed for at forbedre effektiviteten af aktive arbejdsmarkedspolitikker, navnlig gennem mere systematiske evalueringer og integrerede forløb for arbejdssøgende, der står over for mange hindringer, når de søger arbejde. For yderligere at øge beskæftigelsesfrekvensen vil det også være nødvendigt at træffe foranstaltninger til fremme af reintegrationen af langtidssygemeldte arbejdstagere – navnlig som følge af udbændthed og depression (25 % af tilfældene) – hvis antal nu langt overstiger antallet af arbejdsløse.
- (34) Med hensyn til mangel på arbejdskraft og manglende match mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer er der bekymring med hensyn til uddannelsessystemernes resultater, inklusion og lighed, også i lyset af de høje offentlige udgifter til uddannelse. Forskellen i uddannelsesresultater er nært forbundet med de studerendes socioøkonomiske baggrund og eventuelle migrantbaggrund og er blandt de største i Unionen, hvilket fører til uligheder på uddannelsesområdet. Det vil være afgørende at øge erhvervsuddannelsernes arbejdsmarkedsrelevans og tiltrækningskraft. En styrkelse af lærerfaget gennem en bedre læreruddannelse og løbende faglig udvikling samt gennem udvikling af mere fleksible og attraktive karriereforløb vil bidrage til at mindske den stigende mangel på kvalificerede lærere, som risikerer yderligere at øge de eksisterende uligheder på uddannelsesområdet. Der er for nylig taget eller planlagt visse skridt til at styrke lærerfaget. Det er afgørende at fortsætte gennemførelsen af disse foranstaltninger og overvåge deres virkninger.

(35) Ca. 70 % af Belgiens indenlandske bruttoenergiforbrug dækkes af import af fossile brændstoffer. I 2021 udgjorde olie 45 % af Belgiens energimiks og naturgas 23 %. Belgiens forbrug af naturgas er faldet med 15 % i perioden august 2022-marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående 5 år, hvilket er i overensstemmelse med reduktionsmålet på 15 % fastlagt i Rådets forordning (EU) 2022/1369¹⁷. Belgien kan fortsætte bestræbelserne på midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024 i henhold til Rådets forordning (EU) 2023/706¹⁸. Vedvarende energi udgjorde kun 13 % af det endelige energiforbrug i 2021. For at afspejle de mere ambitiøse EU-mål skal Belgien øge sit mål for vedvarende energi betydeligt inden 2030, som i øjeblikket er 17,5 %, og som i Kommissionens vurdering fra 2020 blev betragtet som uambitiøst. For at tage hensyn til den planlagte reduktion af kerneenergi og den forventede stigning i efterspørgslen efter elektricitet skal energieffektiviteten og andelen af elektricitet fra vedvarende energikilder øges betydeligt. Udviklingen af vindkraftprojekter på land og den dermed forbundne udvidelse af elnettet hæmmes imidlertid stadig i alvorlig grad af modstand i offentligheden og store forsinkelser i forbindelse med tilladelsesprocedurer, navnlig på grund af gentagne og langvarige klageprocedurer. Der kan tages yderligere skridt til at fremskynde udbredelsen af vindkraft på land og den dermed forbundne netforstærkning. Fysisk planlægning og en revision af reglerne for mindsteafstanden mellem vindmøller og lufthavne, radarer og militærområder kan frigøre mere plads til vindenergi. Desuden kan udstedelse af tilladelser forenkles ved at give vind- og netinfrastrukturprojekter status af væsentlig samfundsinteresse og behandle klager hurtigere. Kommuner og borgeres deltagelse i projekter vedrørende produktion af vedvarende energi kan øge den lokale accept.

---

¹⁷ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

¹⁸ Rådets forordning (EU) 2023/706 af 30. marts 2023 om ændring af forordning (EU) 2022/1369 for så vidt angår forlængelse af efterspørgselsreduktionsperioden for foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas og styrkelse af rapporteringen og overvågningen af deres gennemførelse (EUT L 93 af 31.3.2023, s. 1).

Der kan skabes yderligere incitamerter til udbredelse af tagmonterede solcelleanlæg (både små og store anlæg) gennem vedtagelse af reformer, der fastsætter bindende krav til store offentlige bygninger og erhvervsbygninger, incitamerter for udlejere samt retlige rammer, der letter energideling. Desuden kan egetforbrug og fleksibilitet på efterspørgselssiden fremmes. Gennem en proaktiv udvikling af mere integrerede og sammenhængende tiårige planer for investeringer i elnettet kan forsinkelser i tilslutningen af nye vindenergi projekter (og andre vedvarende energikilder) samt slutbrugere (varmepumper, ladestanderer til elbiler) forhindres, og den forventede stigning i det industrielle elforbrug kan foregribes.

(36) Yderligere politiske reformer og yderligere investeringer for at reducere drivhusgasemissionerne i sektorerne energi, industri, bygge- og anlæg samt transport vil bidrage til at mindske Belgiens store samlede afhængighed af import af fossile brændstoffer. Der kan skabes incitamentter til energieffektivitetsgevinster i industrien gennem forbedring af frivillige aftaler, indførelse af energibesparelser og dekarboniseringsplaner for de største brugere af fossile brændstoffer, fremme af elektrificering og anvendelse af industrielle varmepumper samt yderligere integration af cirkulære produktionsmetoder. Belgien risikerer ikke at nå sine renoverings- og energieffektivitetsmål for 2030. En formindskelse af forbruget af fossile brændstoffer i bygninger udgør stadig en betydelig udfordring. Den nuværende investeringsindsats i forbindelse med energirenoveringer bør derfor intensiveres og suppleres med politiske reformer såsom et forbud mod fossile brændstoffer i nye bygninger, obligatoriske energieffektive renoveringer, udfasning af opvarmning baseret på fossile brændstoffer og ændring af incitamentter i retning af CO₂-besparende opvarmingsløsninger såsom varmepumper og varmenet, der forsynes med genvundet og vedvarende energi. Dette bør ledsages af en tilpasning af uddannelserne og erhvervsuddannelserne til de relevante nye grønne tekniske færdigheder for at sikre et tilstrækkeligt antal teknikere og bygningsarbejdere med passende færdigheder. Hvad angår transport skyldes en stor del af olieforbruget i Belgien den høje andel af brug af privatbiler. Fremme af "blød mobilitet" (f.eks. cykling og delt mobilitet) og brug af offentlig transport vil bidrage til at mindske brugen af privatbiler samt omkostningerne ved trafiktheden på vejene. Takket være løbende investeringer i cykelinfrastruktur, oplysningstiltag og målrettede incitamentter fik cyklen i 2022, navnlig i Flandern og Bruxelles, øget betydning som transportmiddel mellem hjem og arbejdsplads. Der er dog stadig plads til yderligere at fremme denne form for blød mobilitet gennem investeringer i cykelinfrastruktur og i trafiksikkerhed for cyklister. Brugen af offentlig transport er endnu ikke helt på samme niveau som før covid-19-krisen og kan fremmes yderligere gennem forbedringer af nærtrafik- og intercitytjenester, investeringer i fornyelse af vognparken og øget betjeningshyppighed.

- (37) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud er det nødvendigt, at disse foranstaltninger er tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. I 2022 blev der rapporteret om mangel på arbejdskraft inden for flere erhverv, der kræver bestemte former for færdigheder eller viden i forbindelse med den grønne omstilling, blandt andet i bygge- og anlægssektoren og inden for drift af kraftværker.
- (38) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2023, og dets udtalelse¹⁹ afspejles i henstilling 1.

---

¹⁹ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

(39) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til i) at bevare gældsholdbarheden og afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, bedre at målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, og at overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes, ii) at opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling, iii) at støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, yderligere at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, iv) at forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitamenterne til den grønne omstilling, samt til v) at bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Belgien bidrager henstilling 1, 2, 3 og 4 til gennemførelsen af den første, anden og tredje henstilling i henstillingen om euroområdet fra 2023,

HENSTILLER, at Belgien i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger hurtigst muligt i 2023 og 2024 og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud; hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamentet til energibesparelser;

sikre en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter i 2024 til højst 2 %²⁰;

bevare nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling;

fortsætte med at følge en mellemsigtet finanspolitisk strategi i perioden efter 2024 med gradvis og holdbar konsolidering kombineret med investeringer og reformer, der skaber større bæredygtig vækst, med henblik på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt;

styrke indsatsen for at forbedre effektiviteten af langtidspleje; fortsætte reformen af skatte- og socialsikringsystemet for at mindske incitamentet til at undlade at tage arbejde ved at flytte skattebyrden væk fra arbejde og ved at forenkle skatte- og socialsikringsystemet; gennemgå skatteudgifterne for at mindske deres skadelige økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger

---

²⁰ Dette skønnes at svare til en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo på mindst 0,7 % af BNP i 2024 som beskrevet i betragtning 23.

2. sikre effektiv forvaltning for få gennemført genopretnings- og resiliensplanen hurtigt og gnidningsløst; hurtigt færdiggøre REPowerEU-kapitlet, således at gennemførelsen heraf kan påbegyndes snarest; gå videre med en hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen
3. afhjælpe manglen på arbejdskraft og det manglende match mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer, navnlig ved at styrke aktiveringstiltag (herunder rådgivning) for at integrere dårligt stillede grupper på arbejdsmarkedet; forbedre uddannelsessystemernes resultater og lighed og fortsætte reformerne for at styrke lærerfaget
4. mindske den samlede afhængighed af fossile brændstoffer ved at øge indsatsen for at forbedre energieffektiviteten og reducere brugen af fossile brændstoffer i bygninger, ved at skabe yderligere incitamenter til dekarbonisering af industrien og ved at fremme brugen og udbuddet af offentlig transport og blød mobilitet; fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og den dertil knyttede netinfrastruktur ved at strømline tilladelsesprocedurerne yderligere, herunder ved at forkorte varigheden af klageprocedurer, og ved at vedtage retlige rammer for yderligere at fremme investeringer i anlæg til vedvarende energi og lette energideling; intensivere den politiske indsats med henblik på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den ...

På Rådets vegne

Formand
